

Små-Steg - Ett program för att utveckla nya behandlingsprinciper för barn med risk att utveckla cerebral pares

Kristina Löwing

Bakgrund och syfte: Det övergripande syftet med det totala forskningsprojektet var att utveckla och utvärdera ett nytt interventionskoncept för barn med avvikande neuromotorisk utveckling som riskerar att utveckla cerebral pares (CP). Programmet bygger på teorier om hjärnans plasticitet vid tidigt motoriskt lärande och omfattar intensiva åtgärder som genomförs i barnets hemmiljö och som i denna studie riktade sig mot två huvudområden; handfunktion och grovmotorik.

En hypotes var att barnet bäst lär sig det som tränas under en avgränsad period. Specifika frågeställningar i denna studie var att utvärdera om barnet lärde sig snabbare inom det område som specifikt tränades (handmotorik eller grovmotorik) i jämförelse med det område som inte tränades och om det förelåg skillnader beträffande framsteg mellan första och andra träningsperioden.

Metod: Barnens föräldrar genomförde den dagliga träningen hemma (30min) med handledning och utbildning från erfarna terapeuter (arbetsterapeut: handmotorik eller sjukgymnast: grovmotorik) 1 gång/vecka under fyra sexveckorsperioder (ex 6v handmotorik, 6v grovmotorik, 6v handmotorik och 6 v grovmotorik). Lottning avgjorde om barnet började med handmotorik eller grovmotorik. För varje utvecklingsmål användes en adaptiv algoritm, anpassad till barnets funktionsnivå. Så snart ett nytt utvecklingsmål var uppnått definierades ett nytt mål tillsammans med föräldrarna och nya träningsförslag erbjöds för att stödja barnets övningsmöjligheter och inläring. Syftet med handledningen/coachingen var att stödja föräldrarna att använda möjligheter i sin hemmiljö för att stimulera barnets utveckling i vardagssituationer även utöver de specifika träningstillfällena. Föräldrarna var delaktiga i att definiera mål, planera och utförande av behandling, med avsikt att stärka föräldrarna i rollen som coach och stöd till sitt barn och att optimera barnets övningstillfällen.

Utvärdering genomfördes med tre standardiserade undersökningsmetoder för handmotorik och tre för grovmotorik.

Resultat: I studien deltog 19 barn (medel 6.3 månader) och resultaten visade att alla barn utvecklades både inom fin- och grovmotorik. Grovmotoriken förbättrades signifikant efter de grovmotoriska perioderna i jämförelse med perioder då barnen tränade finmotorik.

Finmotoriken förbättrades både under de fin- och grovmotoriska perioderna. Barnen hade en signifikant bättre utveckling efter den första träningsperioden beträffande ett av de tre undersökningsresultaten inom respektive fin- och grovmotorik.

Konklusion/betydelse: Hypotesen att barnen bäst lär sig det som tränas, var mest tydlig beträffande den grovmotoriska utvecklingen. Vilket kan betyda att i tidig ålder är den grovmotoriska utvecklingen central för att barnet ska kunna upptäcka och utforska världen. Finmotoriken utvecklades kontinuerligt under bägge träningsperioderna, vilket kan tolkas som att barnen praktiserade finmotorik även när de tränade grovmotorik, så som att barnet övade att krypa och motiverades av att komma fram för att kunna gripa en boll eller skaka en skallra.

Betydelsen av dessa fynd visar att målinriktad träning är effektivt och att föräldrar kan definiera mål för sitt barn samt genomföra träning, men att kontinuerlig och väl strukturerad handledning och coaching av arbetsterapeut och fysioterapeut är gynnsamt för barnets utveckling och för att stödja föräldrarnas arbete.